

2023-12-08 Nr. NV-3094

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1584(2) TAIS-23-11952(3) TAP-23-1587(2) TAIS-23-11955(3) TAP-23-1588(2) TAIS-23-11956(3) TAP-23-1589(2) TAIS-23-11957(3) TAP-23-1590(2) TAIS-23-11958(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. RUGSĖJO 19 D. NUTARIMO NR. 940 „DĖL KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ PASKYRIMO ŪKINIŲ GYVŪNŲ VEISLININKYSTĖS SRITYJE“ PAKEITIMO“, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR. 1458 „DĖL KONKREČIŲ VALSTYBĖS RINKLIAVOS DYDŽIŲ SĄRAŠO IR VALSTYBĖS RINKLIAVOS MOKĖJIMO IR GRAŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1998 M. LAPKRIČIO 17 D. NUTARIMO NR. 1341 „DĖL TARNYBINIŲ LENGVŪJŲ AUTOMOBILIŲ BIUDŽETINĖSE ĮSTAIGOSE“ PAKEITIMO“, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. BIRŽELIO 28 D. NUTARIMO NR. 744 „DĖL VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. GRUODŽIO 8 D. NUTARIMO NR. 1743 „DĖL VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪROS PATVIRTINIMO“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne	<i>Žemės ūkio ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-11-28 2023-12-05	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektų rengimą lėmė poreikis pakeisti kompetentingą instituciją ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje (Reglamento (ES) 2016/1012 2 str. 8 p. apibrėžtas kompetentingos institucijos ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje funkcijas iš jas vykdančios Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) perduoti biudžetinei įstaigai *Žemės ūkio agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos* (toliau – *Žemės ūkio agentūra*), atitinkamai numatant vėlesniame etape pakeisti ir instituciją, tiriančią administracinius nusižengimus už norminių aktų ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje pažeidimus.

Teisinio reguliavimo pakeitimai siūlomi atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos atliekamus tyrimus dėl galimų sisteminių ilgalaikių korupcinių veikų VMVT, Valstybės kontrolės atlikto VMVT veiklos audito rezultatus (kurie parodė, kad VMVT inspektorių darbo krūvis yra netolygus ir kai kurių yra per didelis, kas yra viena iš priežasčių, dėl kurių ne iki galo įgyvendinti 2020–2021 m. VMVT kontrolės planai) ir į Vyriausybės 2022-12-21 pasitarimo sprendimus (protokolas Nr. 46, 3 kl.) dėl VMVT veiklos gerinimo. Šiuo klausimu taip pat vyko konsultacijos su Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos atstovais ir VMVT kolegijos nariais.

Siūlomi pakeitimai siejasi su Vyriausybės 2023-07-26 nutarimu Nr. 599 patvirtintais VMVT administracijos struktūros pakeitimais, kuriems įsigaliojus nuo 2024-02-15 VMVT struktūroje nebeliks Veislininkystės padalinių. Taip pat siejasi su Vyriausybės 2023-08-23 nutarimu Nr. 668 dėl VŠĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros (toliau – VŠĮ KVRPA) pertvarkymo į nuo 2024-01-01 veiklą pradėsiančią naują biudžetinę įstaigą *Žemės ūkio agentūrą*, ir Vyriausybės 2023-08-23 nutarimu Nr. 674 dėl Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto statuso pakeitimo, kurio savininkės teisės ir pareigas pavesta nuo 2024-01-01 įgyvendinti ŽŪM.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Tikimasi, kad priėmus teikiamus Projektus, kompetentingos institucijos ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje veiklos perleidimas *Žemės ūkio agentūrai* leis VMVT koncentruotis į kitų jai pavestų veiklos sričių administravimą, kontroliavimą ir skaidrinimą, kadangi turėtų sumažėti veiklų planavimo ir strateginių dokumentų administravimo ir kontroliavimo, taip pat struktūrinių padalinių kontroliavimo apimtys (VMVT struktūroje nebelieka Veislininkystės padalinių). Atitinkamai, *Žemės ūkio agentūra* galės didesnę dėmesį skirti ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros funkcijai atlikti – (kontrolės vykdymo, prašymų priėmimo ir nagrinėjimo, leidimų išdavimo tvarkos ir kt.) analizavimui, tobulinimui ir užtikrinti dar labiau skaidrią, atskaitingą, orientuotą į kokybę

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

veiklą, kadangi jos veiklos apimtys šiuo metu yra mažesnės už VMVT. Projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų neprireiks, išskyrus atvejus, jei darbuotojai priimtų sprendimą nebetęsti tarnybos nei vienoje iš įstaigų (tokiu atveju gali reikėti papildomų lėšų išieitiems išmokoms mokėti). VMVT paskirti valstybės biudžeto asignavimai už Reglamente (ES) 2016/1012 nurodytų sričių įgyvendinimą, taip pat už leidimų teikti ūkinių gyvūnų veislininkystės paslaugas išdavimą bei veislininkystės paslaugų teikėjų priežiūros vykdymą šioms veikloms įgyvendinti, turės būti iš VMVT perskirstyti ŽŪM. Numatoma, kad šias veiklas turėtų toliau įgyvendinti už tai atsakingi VMVT darbuotojai, kurie yra sukaupę patirties ir turi reikiamas kompetencijas – jie kartu su savo funkcijomis turėtų būti perkeliama dirbti į *Žemės ūkio agentūrą*.

Numatoma, kad Vyriausybės įgaliota kompetentinga institucija ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje bus *Žemės ūkio agentūra*, tačiau dalis funkcijų veislininkystės priežiūros srityje – funkcijos, susijusios su administracinės teisenos vykdymu dėl ūkinių gyvūnų veislininkystės norminių aktų ir Reglamento (ES) 2016/1012 reikalavimų pažeidimo – paliekama VMVT, atsižvelgiant į tai, kad iki reguliavimo pasikeitimų įsigaliojimo termino (2024-02-16) nėra objektyvių galimybių priimti Administracinių pažeidimų kodekso (toliau – ANK) pakeitimus, nustatančius, jog administracinę teisena dėl ūkinių gyvūnų veislininkystės norminių aktų ir Reglamento (ES) 2016/1012 reikalavimų pažeidimo atliks *Žemės ūkio agentūra*.

Projektais siūloma:

- nustatyti, kad nuo 2024-02-16 *Žemės ūkio agentūra* būtų paskirta kompetentinga institucija ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje, kuri būtų atsakinga už Reglamento (ES) 2016/1012 2 str. 8 p. nurodytas sritis, taip pat už leidimų teikti ūkinių gyvūnų veislininkystės paslaugas išdavimą bei veislininkystės paslaugų teikėjų priežiūros vykdymą, atliekant patikrinimus ir patikrinimų rezultatus perduodant VMVT. Numatoma, kad VMVT, vadovaujantis *Žemės ūkio agentūros* pateiktais patikrinimų rezultatais, pradės administracinių nusižengimų teisena, atliks administracinių nusižengimų tyrimą ir surašys administracinių nusižengimų protokolus (teisė atlikti šias funkcijas VMVT šiuo metu yra įtvirtinta ANK 589 straipsniu ir ji jas atliktų iki to momento, kai ANK 589 straipsnyje bus pakeista atsakinga institucija). Įgalioti ŽŪM įgyvendinti Ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymo atitinkamas nuostatas (patvirtinti tvarkų aprašus, taisykles ir kt.). Įgalioti VMVT nustatyti patalpų veterinarijos reikalavimus;
- patikslinti nuostatas vietoj VŠĮ KVRPA pavadinimo įrašant *Žemės ūkio agentūrą*, kuriai nuo 2024-01-01 pereis šios įstaigos funkcijos, kartu papildant valstybės rinkliava (28 Eur) už leidimo teikti veislininkystės paslaugas išdavimą, atsižvelgiant į tai, kad nauja funkcija *Žemės ūkio agentūrai* bus pavesta nuo 2024-02-16;
- nustatyti, kad *Žemės ūkio agentūrai* tarnybinių automobilių, naudojamų valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros funkcijai atlikti, nuo 2024-02-16 išlaidų dydžius nustato ministras. Patikslinti Nacionalinės žemės tarnybos pavadinimą, Lietuvos statistikos departamento pavadinimą į Valstybės duomenų agentūros bei įtraukti naują *Žemės ūkio agentūrą*, kuriai nuo 2024-01-01 būtų pavestos melioracijos statinių valstybinės priežiūros, Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo ir Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatų priežiūros funkcijos, ir Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą, ir nurodant funkcijas, kurių vykdymui būtų naudojami Instituto tarnybiniai automobiliai;
- suderinti VMVT nuostatus atsižvelgiant į siūlomą kompetentingos institucijos pasikeitimą. Kadangi Vyriausybės įstaigų nuostatai turi būti suderinti su vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintomis Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijomis, VMVT nuostatai dėstomi nauja redakcija, numatant:
 - atsisakyti VMVT vykdomų vidaus administravimo funkcijų įvardijimo;
 - suderinti VMVT funkcijas su aktualiomis įstatymų, kuriuose numatytos VMVT funkcijos, redakcijomis (Pluoštinių kanapių įstatymo, Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kt.), nurodomos naujai priimtuose teisės aktuose (Veterinarinių vaistų įstatymas) numatytos naujos VMVT funkcijos;
 - siekiant mažinti Vyriausybės našta dėl priimamų Vyriausybės nutarimų, keičiama VMVT administracijos struktūros tvirtinimo tvarka – numatoma, kad VMVT administracijos struktūrą tvirtins VMVT direktorius, o ne Vyriausybė (šis pakeitimas siūlomas vadovaujantis Vyriausybės įstatymo ir Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis).
- pripažinti netekusiu galios Vyriausybės 2010 m. gruodžio 8 d. nutarimą Nr. 1743 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos administracijos struktūros patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais (šis nutarimas įsigaliojęs nuo 2024-02-16).

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projektuose aiškiai numatytos funkcijos ir atsakomybės, kurios turėtų būti perduotos nuo 2024-01-01 pradėsiančiai veikti *Žemės ūkio agentūrai*. Manytina, kad VMVT bus pasirengusi perduoti, o *Žemės ūkio agentūra*

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

nuo 2024-02-16 tinkamai pasirengusi vykdyti paskiriamas funkcijas ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje. Pažymėtina, kad, siekiant užtikrinti visišką funkcijų perdavimą šioje srityje, ateityje turės būti pakeistas ANK 589 straipsnis, pagal kurį šiuo metu VMVT nustatyta teisė pradėti administracinių nusižengimų teiseną, administracinių nusižengimų tyrimus ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus už ANK 345 straipsnyje numatytus Ūkinių gyvūnų veislininkystės norminių aktų ir Reglamente (ES) 2016/1012 nustatytų reikalavimų pažeidimus. Todėl, iki to momento, kai ANK 589 straipsnyje bus pakeista institucija turinti teisę atlikti šias funkcijas, VMVT ir Žemės ūkio agentūra laikinai vykdys aiškiai atskirtas funkcijas ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros srityje.

STEBĖSENA

Numatoma, kad ŽŪM kartu su Žemės ūkio agentūra, iki 2024-04-30 turės atlikti kokybinį esamos situacijos vertinimą ir nustatyti ūkio subjektų priežiūros funkcijų pertvarkos siektinus rezultatus (rodiklius), parengti Žemės ūkio agentūros funkcijų optimizavimo priemonių planą, įtraukiant pažangių priežiūros priemonių įdiegimą ir gerinimą, ir nustatyti ūkio subjektų priežiūros funkcijų pertvarkos rezultatų įvertinimo bei jų pristatymo Vyriausybei terminą.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektai 10 darbo dienų buvo skelbiami derinti su visuomene, suinteresuotomis institucijomis ir įstaigomis.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Suderinta darbo tvarka dėl pirminei Projektų versijai TM, VRM, SAM, FM ir VMVT teiktų pastabų. Suderinta be pastabų su Nacionaliniu maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutu. AM, VŠĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra pastabų ir pasiūlymų nepateikė (laikoma, kad Projektams pritaria).
- Projektai svarstyti 2023-11-28 tarpinstituciniame pasitarime, kuriame sutarta, kad, atsižvelgusi į EIM siūlymus, ŽŪM pateiks Vyriausybės protokolinio sprendimo projektą, kuriuo ministerijai kartu su Žemės ūkio agentūra būtų pavedama atlikti kokybinę esamos situacijos analizę, nustatyti priežiūros funkcijų pertvarkos siektinus rezultatus, parengti priežiūros funkcijų optimizavimo veiksmų planą, įvertinant finansinius ir žmogiškuosius išteklius, poveikį priežiūros funkcijų efektyvumui, o EIM – teikti ŽŪM metodinę pagalbą ir konsultacijas administracinės naštos mažinimo, priežiūros funkcijų optimizavimo klausimais.
- 2023-12-01 ŽŪM organizavo pasitarimą su LRVK atstovais pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams aptarti. Patikslinti Projektai derinti darbo tvarka su EIM, TM, VRM, FM ir VMVT.
- Atsižvelgiant į 2023-12-05 tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, pakartotinai pateikti Projektai kartu su lydimąją medžiaga (pridedamu protokolinio sprendimo projektu), kurie patikslinti (suderinti darbo tvarka) pagal LRVK Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pateiktas pastabas, papildomai suderinti darbo tvarka su TM.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome patikslintus Projektus su Vyriausybės protokolinio sprendimo projektu teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje), prieš tai klausimą pakartotinai aptarus tarpinstituciniame pasitarime (III dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas